

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

AIŠKINAMASIS RAŠTAS DĖL KONKURENCIJOS TARYBOS ATLIEKAMŲ PATIKRINIMŲ

Šis aiškinamasis raštas yra informacinio pobūdžio dokumentas, kuriuo siekiama apibendrinti ir suteikti informacijos apie Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų (toliau – Pareigūnai) ir tikrinamų ūkio subjektų (toliau – Įmonė) bei kitų asmenų teises ir pareigas Konkurencijos tarybos patikrinimų (toliau – Patikrinimai) metu. Aiškinamuoju raštu nėra siekiama išsamiai aprašyti visos Patikrinimų eigos, Patikrinimo metu atliekamų kitų tyrimo veiksmų ir jis nedaro įtakos oficialiam Konkurencijos tarybos ir Pareigūnų teisių bei pareigų vykdant Patikrinimus ir Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pažeidimų tyrimus (toliau – Tyrimas) aiškinimui. Aiškinamasis raštas nėra privalomas teismams ar kitoms institucijoms.

KONKURENCIJOS TARYBA IR PATIKRINIMAI

(1) Konkurencijos taryba yra nepriklausoma valstybės institucija, vykdanči Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo priežiūrą ir tirianti šio įstatymo pažeidimus. Siekdami surinkti Tyrimams tinkamai atlikti reikalingą informaciją Pareigūnai atlieka įvairius Tyrimo veiksmus, įskaitant ir Įmonių Patikrinimus¹.

(2) **Patikrinimo tikslas** – gauti Įmonių turimą, tačiau viešai neskleidžiamą informaciją, galinčią turėti įrodomosios vertės Tyrime, ir kurios pagrindu įvertinamas Įmonių veiksmų teisėtumas. Patikrinimai vykdomi apie juos iš anksto nepranešus ir turint teismo leidimą. Patikrinimo metu tikrinamos Įmonių naudojamos patalpos, teritorijos, įskaitant jose esančius daiktus, kompiuterius ir kitus skaitmeninius prietaisus. Patikrinimo metu atliekami ir kiti Tyrimo veiksmai, pavyzdžiui², paimamos reikalingos informacijos kopijos, gaunami žodiniai paaiškinimai.

(3) Patikrinimą **atlieka** Konkurencijos tarybos **Pareigūnai**. Konkurencijos taryba **turi teisę pasitelkti specialistus ir ekspertus**, kurie padėtų Patikrinimo metu. Be to, Pareigūnai turi teisę naudoti techninę ir programinę įrangą, įskaitant garso ir vaizdo įrašymo priemones.

(4) **Pareigūnams** Patikrinimo metu **vadovauja Patikrinimo grupės vadovas**, į kurį Įmonės atstovai turėtų kreiptis visais su Patikrinimu susijusiais klausimais. **Įmonei** rekomenduojama **deleguoti savo atstovą**, kuris būtų pagrindinis kontaktinis asmuo su Patikrinimu susijusiais klausimais, galėtų Pareigūnams suteikti visą Patikrinimui tinkamai atlikti reikalingą informaciją bei užtikrintų, kad Įmonės darbuotojai operatyviai vykdytų Pareigūnų nurodymus.

¹ Konkurencijos tarybos ir jos Pareigūnų teisės ir pareigos numatytos Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 9 straipsnyje, Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 18 straipsnyje bei Konkurencijos tarybos darbo reglamento, patvirtinto Konkurencijos tarybos 2018 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 1S-10 (2018) „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos darbo reglamento patvirtinimo“, III skyriaus 3 skirsnyje.

² Aiškinamajame rašte pateikti pavyzdžiai apima dažniausiai pasitaikančius atvejus, tačiau tai neriboja Pareigūnų galimybių savo teises įgyvendinti kitais teisėtais būdais ir atvejais nei nurodyti pavyzdžiuose.

PATIKRINIMO PRADŽIA: PAREIGŪNŲ PRISISTATYMAS IR PIRMINIAI PATIKRINIMO VEIKSMAI

(5) Patikrinimą Pareigūnai atlieka Įmonės darbo laiku ir stengiasi **kuo mažiau trikdyti** Įmonės darbą.

(6) Patekę į Įmonės patalpas Pareigūnai ir kiti kartu su Pareigūnais Patikrinime dalyvaujantys asmenys pateikia Įmonei susipažinti savo **tapatybę patvirtinančius dokumentus**.

(7) Patikrinimas pradedamas, kai Įmonės atstovui **įteikiama** Konkurencijos tarybos **nutarimo**, kuriuo Pareigūnams suteikiami įgaliojimai atlikti Patikrinimą ir (ar) kitus Tyrimo veiksmus, **kopija** arba **išrašas** bei Vilniaus apygardos administracinio **teismo nutarties**, leidžiančios atlikti Patikrinimą, **išrašas**. Įmonės atstovui paaiškinamos šiuose dokumentuose nurodytos su įtariamu pažeidimu susijusios teisinės ir faktinės aplinkybės, jis supažindinamas su Patikrinimo eiga ir ketinamais atlikti kitais Tyrimo veiksmais, jeigu tuo metu yra žinoma, kokie konkretūs Tyrimo veiksmai bus atliekami.

(8) **Įmonė** Patikrinimo metu **turi teisę turėti** savo pasikviestą **advokatą** ir (ar) advokato padėjėją (toliau – Advokatas). Vis dėlto, Pareigūnų nurodymai yra privalomi nedelsiant, nepriklausomai nuo Advokato dalyvavimo. Tai nepanaikina Įmonės teisės, pavyzdžiui, telefonu, pasikonsultuoti su Advokatu, tačiau Pareigūnų **nurodymai** turi būti įvykdyti operatyviai, ypač tokie, kurie susiję su Tyrimo pradžioje atliekamais Patikrinimo veiksmais. Advokatui į Patikrinimą atvykus vėliau, Pareigūnai gali papildomai informuoti apie vykusius ir (ar) vykstančius Tyrimo veiksmus.

(9) **Įmonė ir jos darbuotojai turi pareigą** netrukdyti Pareigūnams įgyvendinti savo teisių, vykdyti teisėtus Pareigūnų nurodymus, su jais visapusiškai ir aktyviai **bendradarbiauti, teikti** visą Pareigūnų prašomą ir Patikrinimui tinkamai atlikti reikalingą **informaciją**, pavyzdžiui, informaciją apie Įmonės struktūrą ir darbuotojus, informacinių technologijų (toliau – IT) infrastruktūrą, bei atlikti konkrečius veiksmus, pavyzdžiui, laikinai blokuoti individualias vartotojų (darbuotojų) paskyras, laikinai atjungti kompiuterius nuo tinklo, suteikti Pareigūnams IT sistemų administratoriaus teises.

(10) Įmonės **darbuotojai turi teisę dalyvauti** Patikrinimo metu atliekamuose **Tyrimo veiksmuose**. Pareigūnai gali nurodyti tam tikriems Įmonės darbuotojams tiesiogiai dalyvauti Tyrimo veiksmuose, pavyzdžiui, Pareigūnams peržiūrint Įmonės dokumentus, taip pat nurodyti nepalikti tikrinamų patalpų ar laikinai neatlikti tam tikrų darbo funkcijų, įskaitant naudojimąsi darbiniais ir (ar) asmeniniais kompiuteriais ir kitais skaitmeniniais prietaisais, jei tai reikalinga Patikrinimo efektyvumui užtikrinti.

PATIKRINIMO EIGA: TYRIMO VEIKSMAI

INFORMACIJOS PERŽIŪRA IR PAĖMIMAS

(11) **Pareigūnai turi teisę peržiūrėti** visus tikrinamose patalpose esančius **dokumentus ir kitą informaciją, gauti** Tyrimui reikalingos informacijos³ **kopijas ir išrašus**. Pareigūnai gali paimti ir Įmonės dokumentų originalus bei daiktus, jeigu jie turi įrodomosios reikšmės Tyrimui. Pareigūnai priima sprendimus dėl to, kurios Įmonės patalpos bus tikrinamos bei kokia informacija yra reikalinga Tyrimui ir todėl paimama.

(12) Pareigūnų teisės apima tiek Įmonės popierinių dokumentų, tiek elektroninės informacijos peržiūrą ir kopijavimą, pavyzdžiui, kompiuterių, serverių ir kitų skaitmeninių prietaisų, įskaitant Įmonės darbuotojų privačius įrenginius, kurie galimai naudoti darbo tikslais. Įmonės elektroninę informaciją Pareigūnai turi teisę peržiūrėti bei kopijuoti ir tuo atveju, jeigu ji ne saugoma tikrinamose patalpose esančiose laikmenose, tačiau kitaip prieinama tikrinamai Įmonei, pavyzdžiui, yra debesijoje (angl. *cloud*). Tais atvejais, kai Įmonės informacijos laikmenos, pavyzdžiui, nešiojamieji kompiuteriai,

³ Tyrimui yra reikalingi dokumentai ar kita informacija, leidžiantys patikrinti faktinių ir teisinių aplinkybių, dėl kurių pradėtas Tyrimas, buvimą ir turinį, t. y. yra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su vykdomu Tyrimu.

nėra tikrinamose patalpose, Pareigūnai turi teisę reikalauti Įmonės ir jos darbuotojų nesinaudoti šiomis laikmenomis ir pristatyti jas į tikrinamas patalpas arba į Konkurencijos tarybą.

(13) Įmonės elektroninės informacijos peržiūrai ir (ar) kopijavimui **Pareigūnai** naudoja **savo techninę ir programinę įrangą**⁴, ir Įmonė turi sudaryti sąlygas ją naudoti. Šią įrangą paprastai sudaro **išorinės duomenų laikmenos**, į kurias įrašomos ir kuriose saugomos elektroninės informacijos paėmimui ir apdorojimui naudojamos Konkurencijos tarybos **programinės priemonės** bei Patikrinimo metu iš Įmonės paimta elektroninė informacija. Naudodami šią įrangą Pareigūnai nedaro pokyčių Įmonės informacinių technologijų infrastruktūroje ir ji paprastai nereikalauja diegimo. Vis dėlto, jeigu Tyrimo veiksmams atlikti yra reikalingas tam tikros programinės įrangos diegimas, dėl jos diegimo bendradarbiaujama su Įmonės atstovais.

(14) Visos **paimamos informacijos** (elektroninės ir popierinės) **kopijos paliekamos Įmonei**, nebent dėl techninių ar kitų priežasčių su Įmonės atstovu susitariama kitaip. Paimant dokumentų originalus, kopijos paliekamos esant galimybei.

PAAIŠKINIMAI

(15) Pareigūnai Patikrinimo metu turi **teisę gauti** Įmonės vadovo ir kitų darbuotojų **žodinius paaiškinimus**. Prieš teikdami paaiškinimus asmenys yra supažindinami su paaiškinimų procedūros eiga, informuojami apie jų teises, pareigas ir jų įgyvendinimo tvarką, įskaitant teisę į Advokatą, teisę į vertėją, teisę neduoti parodymų prieš save, teisę susipažinti su protokolu ir teikti jam pastabas.

(16) Paaiškinimai fiksuojami paaiškinimų protokole. Paaiškinimai surašomi ne pažodžiui, tačiau protokole turi būti užfiksuotas teisingas paaiškinimų turinys. Paaiškinimus teikiantis asmuo ar jo atstovas turi teisę pateikti pastabas paaiškinimų protokole. Gali būti pasiūloma paaiškinimus teikiančiam asmeniui pačiam surašyti savo paaiškinimus į paaiškinimų protokolą. Protokolo surašymo tikslais gali būti daromas garso ir (ar) vaizdo įrašas. Jeigu surašius paaiškinimų protokolą, Pareigūnas, įvertinęs paaiškinimų turinį, priima sprendimą, kad garso ar vaizdo įrašas Tyrimo tikslais nėra reikalingas, dalyvaujant paaiškinimus davusiam asmeniui įrašas yra sunaikinamas apie tai pažymėjus protokole. Jeigu Pareigūnas priima sprendimą garso ar vaizdo įrašą naudoti Tyrimo tikslais, jis yra saugomas Tyrimo bylos medžiagoje. Konkurencijos taryba turi teisę parengti įrašo stenogramą.

INFORMACIJOS APSAUGA: ADVOKATO PROFESINĖ PASLAPTIS IR KOMERCINĖS PASLAPTYS

(17) Jeigu Patikrinimo metu Pareigūnų norimuose paimti dokumentuose ar kituose duomenyse yra informacijos, sudarančios **advokato profesinę paslaptį**⁵ (toliau – LPP), Pareigūnai šių dokumentų nekopijuoja ir neima. Vis dėlto, **Įmonė** Patikrinimo metu **turi konkrečiai identifikuoti**, kuriuose iš Pareigūnų ketinamų paimti dokumentų yra **LPP**, t. y. nurodyti, kurie vartotojų (darbuotojų) elektroniniai laiškai ar kiti dokumentai sudaro LPP, ir kaip jie gali būti nustatomi, **bei pagrįsti savo teiginius dėl LPP** nurodant: i) Advokato vardą, pavardę, kontorą; ii) klausimus, dėl kurių buvo teikta teisinė pagalba, arba bent tam tikrą veiklos sritį, kurioje tokia pagalba teikiama, ir koku laikotarpiu; iii) pateikti teisinių paslaugų sutartį ar kitaip patvirtinti teisinių paslaugų teikimo faktą. Visi klausimai, susiję su LPP šalinimu, siekiant operatyvaus patikrinimo, veiksmingo Tyrimo, įmonių teisių apsaugos, sprendžiami bendraujant su Pareigūnais.

⁴ Techninės ir programinės įrangos priežiūrai ir naudojimui taikomi reikalavimai, rekomendacijos, instrukcijos, kurias nustato įrangos gamintojai ar tiekėjai.

⁵ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 46 straipsnio 5 dalimi draudžiama viešai arba slaptai susipažinti su advokato profesinę paslaptį sudarančia informacija ir ją naudoti kaip įrodymą. Advokato profesinę paslaptį sudaro kreipimosi į advokatą faktas, sutarties su klientu sąlygos, kliento suteikta informacija ir pateikti duomenys, konsultacijos pobūdis bei pagal kliento pavedimą advokato surinkti duomenys, taip pat kitas advokato ir kliento bendravimo (susitikimų, korespondencijos, pokalbių telefonu ar kitų formų bendravimo) turinys.

(18) Konkurencijos taryba ir jos Pareigūnai privalo saugoti Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo priežiūros metu sužinotas **komercines paslaptis**, tačiau turi teisę tokią informaciją paimti ir naudoti Tyrimo tikslais. Įmonė patikrinimo ar paėmimo protokole turi teisę nurodyti, kad Patikrinimo metu buvo paimta dokumentų, kurie sudaro jos komercinę paslaptį, ir motyvuotai prašyti ją saugoti bei neleisti su ja susipažinti tretiesiems asmenims. Motyvuotą **prašymą dėl komercinių paslapčių apsaugos** Įmonė gali pateikti ir vėliau, tačiau tai turi padaryti kuo ankstesnėje Tyrimo stadijoje⁶. Dėl komercinių paslapčių apsaugos užtikrinimo atskirai bendraujama su Tyrimą atliekančiais Pareigūnais.

(19) Jeigu, Įmonės vertinimu, tam tikri Pareigūnų atsirinkti ir norimi paimti dokumentai ar informacija neturėtų būti Tyrimo (Patikrinimo) medžiagoje, pavyzdžiui, asmeninė (privati) darbuotojų informacija, informacija, susijusi su ūkio subjektais, kuriems nėra taikoma Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo apsauga ar akivaizdžiai su Tyrimo objektu nesusijusi informacija, Įmonė turi teisę ne vėliau kaip per Pareigūnų nustatytą terminą (paprastai per 14 dienų po Patikrinimo) pateikti prašymą pašalinti minėtą informaciją. Prašymas turi būti motyvuotas ir jame turi būti konkrečiai identifikuota prašoma šalinti informacija. Dėl tolesnės procedūros atskirai bendraujama su Tyrimą atliekančiais įgaliotais Pareigūnais.

PATIKRINIMO PABAIGA: PROTOKOLAI IR TOLESNĖ TYRIMO EIGA

(20) **Pareigūnai** Patikrinimo metu **rašo** patikrinimo, paėmimo, faktinių aplinkybių užfiksavimo ar kitus **protokolus**. Protokoluose fiksuojama esminė su Patikrinimo eiga susijusi informacija, pavyzdžiui, Patikrinimo pradžia ir pabaiga, atlikti veiksmai, kilę incidentai ar ginčai, pagrindiniai Pareigūnų Įmonei pateikti nurodymai, Įmonės atstovų pastabos ir komentarai bei kitos reikšmingos aplinkybės. Paėmimo protokole ir jo prieduose Pareigūnai užfiksuoja paimtų popierinių ir elektroninių dokumentų ir kitos informacijos duomenis.

(21) Įmonės atstovai susipažįsta su surašytais protokolais, turi teisę juose įrašyti pastabas bei komentarus, taip pat juose pasirašo. **Įmonei yra paliekamos** patikrinimo, paėmimo **protokolų kopijos**.

(22) Jeigu Įmonė mano, kad Patikrinimo metu buvo pažeistos jos teisės, ji Konkurencijos įstatymo 32 straipsnio nustatyta tvarka **turi teisę apskusti** Pareigūnų Patikrinimo metu atliktus veiksmus ir priimtus sprendimus.

ATSAKOMYBĖ

(23) **Pareigūnų reikalavimai**, duoti atliekant Tyrimą, yra **privalomi** Įmonei, jos organų nariams ir darbuotojams. Už Pareigūnų reikalavimų nevykdymą Įmonei gali būti skiriama piniginei bauda iki 10 000 eurų. Kliudymas atlikti Tyrimą, įskaitant Patikrinimo veiksmus, taip pat gali būti įvertintas kaip atsakomybę sunkinanti aplinkybė, dėl kurios padidinama už Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pažeidimą skiriama bauda.

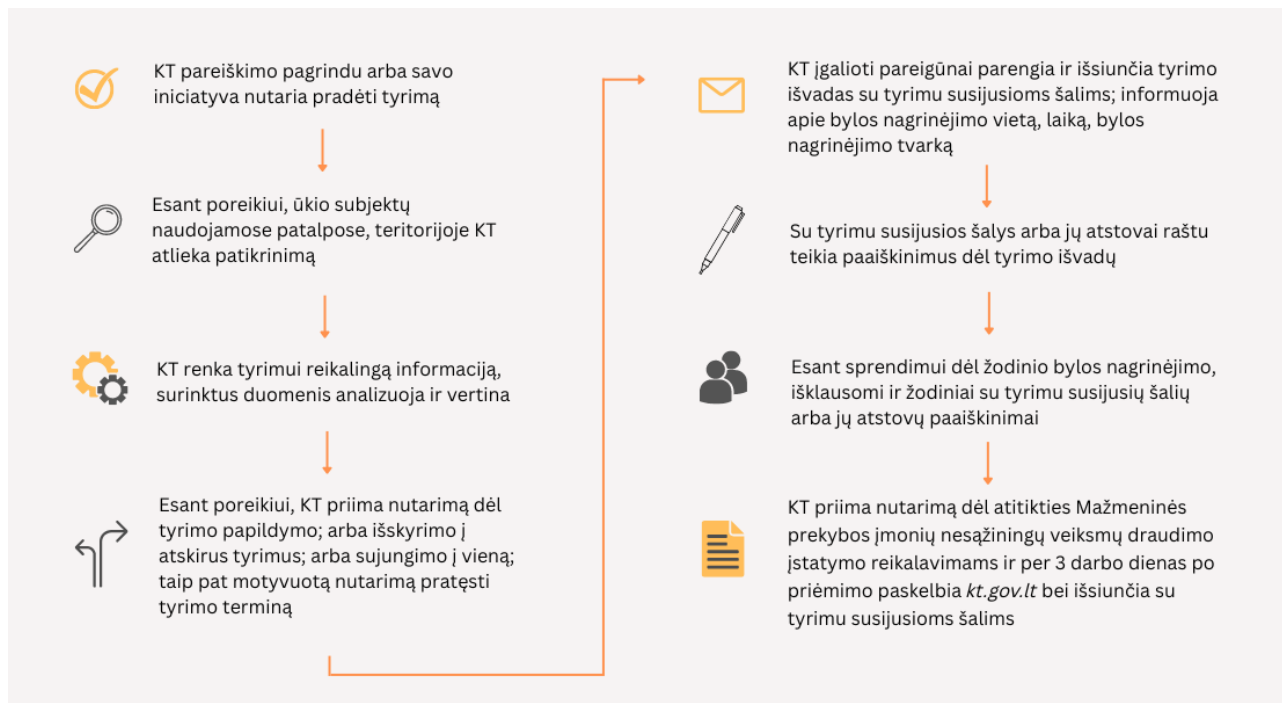
(24) Asmenys, kurie kliudo Pareigūnams įgyvendinti Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatyme jiems nustatytas teises ar atlikti jiems pavestas pareigas, nevykdo ar netinkamai vykdo Pareigūnų teisėtus nurodymus ir reikalavimus, pavyzdžiui, neįleidžia į tikrinamas teritorijas, patalpas, nepateikia Pareigūnams prašomų dokumentų ir kitos informacijos, ar pateikia klaidingą informaciją, taip pat atsako Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka.

⁶ Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad komercinių paslapčių apsaugą, atliekant įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą, nustato Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymas.

TOLESNĖ TYRIMO EIGA

(25) Dėl klausimų, susijusių su Įmonės atžvilgiu atliktu Patikrinimu ir (ar) vykdomu Tyrimu, turi būti bendraujama su Tyrimą atlikti įgaliotais Pareigūnais.

(26) Apibendrinta informacija apie Konkurencijos tarybos veiklą, vykdomus Tyrimus pasiekama Konkurencijos tarybos interneto svetainėje kt.gov.lt.

ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS

(27) Pareigūnai, vykdydami savo funkcijas, turi teisę gauti informaciją. Informacijos, kurią sudaro asmens duomenys, tvarkymui taikomi Europos Sąjungos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – BDAR) reikalavimai. Vadovaujantis BDAR 13 straipsniu pateikiama ši informacija:

(a) Duomenų valdytojas – Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Jogailos g. 14, Vilnius, LT-01116 Lietuva, telefono numeris: +370 5 212 7608, elektroninio pašto adresas: taryba@kt.gov.lt;

(b) Duomenų apsaugos pareigūnės Konkurencijos taryboje kontaktai: Rusnė Juozapaitienė, telefono numeris: +370 698 34316, elektroninio pašto adresas: rusne@duomenuapsauga.eu;

(c) Duomenų tvarkymo tikslas – funkcijų, susijusių su Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo priežiūra, vykdymas; duomenų tvarkymo teisinis pagrindas – nurodytu tikslu asmens duomenis tvarkyti būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas (BDAR 6 straipsnio 1 dalies e) punktas);

(d) Tyrimo metu surinkta informacija, įskaitant asmens duomenis, nėra teikiama tretiesiems asmenims, neturintiems teisės su ja susipažinti;

(e) Surinkti asmens duomenys bus saugomi iki Konkurencijos tarybos galutinio sprendimo Tyrimo priėmimo ir po jo tiek, kiek tai galėtų būti reikalinga teisminiam nagrinėjimui, jei Konkurencijos tarybos sprendimas būtų apskūstas. Tyrimo bylos medžiaga yra saugoma teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais;

(f) Duomenų subjektai siekdami įgyvendinti savo teises vadovaujasi BDAR III skyriaus nuostatomis, taip pat turi teisę kreiptis į Duomenų apsaugos pareigūnę;

(g) Konkurencijos tarybos darbuotojų veiksmus ar neveikimą įgyvendinant duomenų subjekto teises duomenų subjektas turi teisę skųsti pats arba duomenų subjekto atstovas, taip pat jo įgaliota ne pelno įstaiga, organizacija ar asociacija, atitinkanti BDAR 80 straipsnio reikalavimus, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, L.Sapiegos g. 17, Vilnius, elektroninio pašto adresas: ada@ada.lt, interneto svetainė <https://vdai.lrv.lt/>, taip pat Vilniaus apygardos administraciniam teismui.